MEMORANDUM

Van: DOA/OP

Aan: Chef DOA.

24 april 1958

No. 113.

cc.: DBI/PL

Geheim.

Defensie Nederlands-Nieuw-Guinea.

Door de jongste wapenaankopen van Indonesië waarbij meer in het bijzonder wordt gedacht aan de aanschaf van 60 Mig straaljagers en 42 Iljushin straalbommenwerpers, is het militaire evenwicht in Z.O.-Azië verstoord, hetgeen n.h.v. noopt tot heroriëntatie van de verdediging van Nederlands-Nieuw-Guinea, die tot dusverre in hoofdzaak maritiem was georiënteerd. Van belang is voorts in dit verband dat de jongste krijgsgebeurtenissen op Sumatra hebben aangetoond dat Djakarta in staat is op korte termijn zomede op grotere afstand van bases, gecombineerde lucht- zee en landstrijdkrachten in te zetten waartoe men in het verleden (bestrijding van de Darul Islam op West-Java en de opstand op Celebes) niet in staat bleek te zijn.

Rekening dient n.h.v. te worden gehouden met de mogelijkheid dat Djakarta op een daartoe geëigend moment dit potentieel zal inzetten tegen Nederlands-Nieuw-Guinea. De overwinningsroes kan - psychologisch gezien - zeer wel uitgangspunt zijn van acties gericht tegen Nederlands-Nieuw-Guinea. Bepaalde geluiden in de Indonesische pers van de laatste tijd zouden voorts in deze richting kunnen wijzen, terwijl ook een recente uitlating van Subandrio tegenover de Australische journalist Hughes ".... Indonesia would not allow a stalemate to develop over its claims to West Irian" eveneens zeer wel in deze zin zouden kunnen worden uitgelegd. Ook In Australië houdt men zich kennelijk in bepaalde kringen bezig met de noodzaak van een "reappraisal" van de verdediging van Nieuw-Guinea, (recent gesprek S met Australische Ambassadeur hier ter stede).

Voorts schreef Denis Warner in de Daily Telegraph van 8 april jl.:
"..... events must force Australia and the Netherlands to reappraise the military possibilities in Dutch New Guinea.
..... any complacent assumption that Indonesia had not the capacity to invade Dutch New Guinea has had a bad shake in the last three weeks.
..... Indonesia's armed forces are improving and
..... they will be more effective with the arrival of Russian M.I.G. aircraft and naval vessels from Italy.
..... The Indonesians certainly could land in Dutch New Guinea against the land, sea and air forces the Dutch have there now. Almost certainly they could make their landing stick".

...../2.

1219 705493
Kenmerk: Buza DOA/OP geheim.
©BuZa, archief BZ, GS 1955-19642053
http://resources.huygens.knaw.nl/indonesischebetrekkingen1945-1969/Nederlands-indonesischeBetrekkingen1950-1963/Document/22445

MEMORANDUM

Van:

Aan:

In "Trouw" werd ook onlangs aan de militaire dreiging van Indonesië voor Nederlands-Nieuw-Guinea een beschouwing gewijd.

In achter ons liggende jaren is herhaaldelijk in de SEATO aandacht besteed aan het belang dat de militaire positie van Nederlands-Nieuw-Guinea voor deze verdragsorganisatie heeft. De uitlatingen van de later in Bangkok geaccrediteerde Franse Ambassadeur Offroy in augustus 1957 tijdens diens bezoek aan Nederlands-Nieuw-Guinea, dat Nederland wellicht zou kunnen toetreden tot de SEATO was duidelijk, ofschoon - gelijk later bleek - deze uitspraak geheel à titre personnel gedaan werd.
Dat overigens de Fransen ook thans nog een open oog hebben voor het militaire belang van Nederlands Nieuw-Guinea zou o.m. kunnen blijken uit het feit, dat dezer dagen zijdens de Franse Ambassade ons inzage werd gegeven van een geheim rapport, opgesteld op de Quai d'Orsay omtrent het besprokene op de 4e bijeenkomst van de SEATO-raad te Manilla - vide dezerzijds memo d.d. 22 april no. 112.

De hierboven gereleveerde noodzaak de defensie van Nederlands-Nieuw-Guinea af te stemmen op het vergrote - en anders gerichte - militaire potentieel van Indonesië maken het n.h.v. wenselijk, zo mogelijk op korte termijn, een bijeenkomst op hoog niveau te beleggen van hoofdambtenaren van de bij dit probleem rechtstreeks betrokken departementen,-BuZa, Marine en MINZO - waarbij aandacht zou kunnen worden geschonken aan de verschillende mogelijkheden van een opvoering van de defensieve paraatheid van Nederlands-Nieuw-Guinea. De resultaten op een dergelijke bijeenkomst bereikt zouden voorts wellicht aanleiding vormen ons terzake de verdediging van Nederlands-Nieuw-Guinea te wenden tot de regeringen van de direct bij dit probleem betrokken landen, Bij deze landen zou kunnen worden aangedrongen op het verlenen van steun in enigerlei vorm bij de defensie van Nederlands-Nieuw-Guinea, welke verzoek n.h.v. sterker zou komen te staan als bij die gelegenheid zou kunnen worden medegedeeld dat Nederland zelf zich voorstelt om - als uitvloeisel van de gewijzigde constellatie - bepaalde aanvullende voorzieningen terzake te treffen.
Voorts zou deze jongste verschuiving van machtsevenwicht in deze regio n.h.v. met vrucht kunnen worden opgebracht op de a.s. bijeenkomst van de Noord-Atlantische Raad op ministerieel niveau te Kopenhagen (5-8 mei a.s.).
Deze nieuwe ontwikkeling in Z.O. Azië immers betreft niet slechts de verhouding Nederland-Indonesië, doch brengt implicaties met zich voor alle landen welke in de ontwikkelingen in dit werelddeel direct betrokken zijn.

1219 705493